

Weaning Indices of Mechanical Ventilator: An Integrative Review of the National Published Articles

Fazel Dehvan¹, Mohsen Soleimani², Reza Ghanei Gheshlagh^{1*}

1-Department of Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran.

2-Nursing Care Research Center, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran.

*Corresponding author: Reza Ghanei Gheshlagh, Email: Ghanei@muk.ac.ir, Tel: +98 914 405 0284

Received: 18 June 2019

Accepted: 25 Aug 2019

Abstract

Background & Aim: Mechanical ventilation is considered to be a fundamental supportive measure in the patients admitted in intensive care units (ICUs). However, prolonged ventilation may lead to dependence and various other complications in the patients. Therefore, proper and timely weaning of the patients undergoing mechanical ventilation is of utmost importance in this therapeutic process. This integrative review aimed to assess the indices of ventilator weaning through a comprehensive literature search.

Materials & Methods: This systematic review was conducted via searching in databases such as SID, Web of Science, IranMedex, Magiran, Science Direct, PubMed, Google Scholar, and Scopus using keywords such as weaning and ventilator weaning and their Persian equivalents without time limitation. In total, 15 articles were selected for further assessment.

Results: According to the reviewed articles (n=15), various indices could be used to predict the appropriate time of ventilator weaning, including RSBI, IWI, P0.1, NIF, and CROP. The advantages and disadvantages of each index have also been elaborated in the published articles in this regard.

Conclusion: According to the results, there is no consensus on one index of ventilator weaning in patients with mechanical ventilation. Therefore, the current findings in this regard should be accumulated in order to determine the most effective indices of ventilator weaning in patients with mechanical ventilation.

Keywords: Weaning Indices, Ventilator, Integrative Review

How to cite this article:

Dehvan F, Soleimani M, Ghanei Gheshlagh R. Indices of Ventilator Weaning: A Systematic Review of the National Published Articles. Scientific Journal of Nursing, Midwifery and Paramedical Faculty. 2019; 5 (2): 1-13.

URL: <http://sinmp.muk.ac.ir/article-1-259-en.html>

شاخصهای جداسازی از ونتیلاتور: مروری یکپارچه بر مقالات داخلی منتشرشده

فاضل دهون^۱، محسن سلیمانی^۲، رضا قانعی قشلاق^{*}

۱. گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران

۲. مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران

+98 914 405 0284، تلفن: Ghanei@muk.ac.ir، نویسنده مسئول: رضا قانعی قشلاق، ایمیل:

تاریخ پذیرش:

تاریخ دریافت:

۱۳۹۸/۰۳/۲۸

چکیده

زمینه و هدف: یکی از اساسی‌ترین اقدامات حمایتی در بیماران بستری در بخش‌های مراقبت ویژه استفاده از تهویه مکانیکی است. طولانی شدن مدت تهویه مکانیکی می‌تواند موجب وابستگی و مشکلات و عوارض مختلفی برای بیماران شود. به همین دلیل یکی از مراحل مهم فرایند درمان بیماران تحت تهویه مکانیکی، جداسازی مطلوب و به موقع بیماران از دستگاه تهویه مکانیکی است. مطالعه حاضر با هدف بررسی شاخصهای جداسازی از ونتیلاتور به صورت مروری یکپارچه انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه جستجوی مقالات با استفاده از کلیدواژه‌های فارسی جداسازی، وینینگ و جداسازی از ونتیلاتور و کلیدواژه‌های انگلیسی معادل آن‌ها، ventilator weaning در پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی و خارجی SID، Scopus و Google Scholar، PubMed، Science Direct، Magiran، Iran Medex، web of science محدودیت زمانی انجام شد. در نهایت ۱۵ مقاله وارد مطالعه شدند.

یافته‌ها: مرور ۱۵ مقاله مرتبط نشان داد که شاخصهای متعددی از جمله RSBI، IWI، P0.1، NIF و CROP جهت پیش‌بینی زمان مناسب جداسازی وجود دارد و مزایا و معایب هر یک از شاخصهای جداسازی به صورت پراکنده در مطالعات مختلف گزارش شده است.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج مطالعه می‌توان دریافت یک شاخص واحد و مورد توافق همگان به منظور جداسازی بهینه بیماران از تهویه مکانیکی وجود ندارد، لذا جمع‌بندی یافته‌های موجود در رابطه با تعیین شاخصهای دقیق و مؤثر جهت جداسازی موفق بیماران تحت تهویه مکانیکی ضروری به نظر می‌رسد.

واژه‌های کلیدی: شاخصهای جداسازی، ونتیلاتور، مرور یکپارچه

مقدمه

و خانواده آن‌ها و افزایش میزان مرگ‌ومیر قرار می‌گیرند (۲، ۳). طولانی شدن مدت تهویه مکانیکی موجب افزایش طول اقامت بیمار در بخش‌های مراقبت ویژه می‌شود که می‌تواند کمبود تخت‌های بخش مراقبت ویژه و افزایش هزینه‌های بهداشتی درمانی را در پی داشت باشد (۴). بر این اساس فرایند جداسازی بیمار از تهویه مکانیکی در بیماران واجد شرایط باید در اولین فرصت ممکن شروع شود.

در بخش‌های مراقبت ویژه، تهویه مکانیکی یکی از اساسی‌ترین اقدامات حمایتی در ارائه درمان‌ها و مراقبت‌های ویژه به بیماران است (۱). با طولانی شدن مدت تهویه مکانیکی، هزینه‌های مرتبط با تهویه مکانیکی و عوارض ناشی از آن افزایش یافته و بیماران در معرض خطر پنومونی وابسته به ونتیلاتور (VAP)، آسیب مجاری تنفسی، تضعیف سیستم عضلانی، افزایش نیاز به داروهای آرامبخش و بار روانی بیماران

فشار منفی (NIF) (۱۴)، شاخص کروپ (CROP) (۱۵) و همچنین شاخص‌های غیر رایج دیگری مانند شاخص جداسازی Jabour، Huarisinga، ضخامت دیافراگم (DTF)، زمان تلاش دمی (TIE)، Epstein، شاخص CORE، شاخص جداسازی شاخص جداسازی غیر ریوی ترکیب آلبومین و پروتئین خون و ثابت محرک-زمان (DTC) اشاره کرد (۱۶).
جهت جداسازی بیماران از تهويه مکانيکي مطالعات مختلفي در زمينه دستورالعمل‌ها و روش‌های جداسازی صورت گرفته است. در يك مطالعه مروري پaramترهای مختلف مؤثر بر جداسازی مانند بيماري‌های زمينه‌اي بيمار، وضعیت قلبی عروقی بيمار، وضعیت هوشياری بيمار، ميزان TV، PEEP، DO2 (A-a DO2) و تفاوت اکسیژن آلوئولی-شرياني (A-a) و شاخص‌های RSBI و P0.1 و همچنین روش‌های مختلف جداسازی مانند مدهای ACV، SIMV و PSV مورد بحث قرار گفته است اما تمرکز اصلی بر پaramترهای فiziولوژيک و مدهای تنفسی جهت جداسازی بود (۱۷).

در مطالعه دیگری ابزارهای SOFA، APACHEII، Morganroth و Gluck and Corgian Scoring System در جداسازی بیماران تحت تهويه مکانيکي مورد بررسی قرار گرفته است (۱۸). مطالعه فوق نيز بيشتر به بررسی ابزارهای تعين شدت بيماري پرداخته است و شاخص‌های اصلی جداسازی را كمتر موردنوجه قرار داده است. علاوه بر اين موارد، در مطالعات مختلف بهصورت پراكنده به شاخص‌های جداسازی دیگری مانند CROP، IWI، RSBI پرداخته شده است. با توجه به اينکه تعين شاخص‌های قابل اعتماد در پيش‌يني زمان مناسب و پيامدهای جداسازی بيمار از تهويه مکانيکي همواره يكى از چالش‌های کارکنان

جداسازی بیمار از تهويه مکانيکي يكى از مراحل مهم درمان در بيماران تحت تهويه مکانيکي است. فرایند جداسازی در اين بيماران در حدود ۴۰ درصد مدت درمان با تهويه مکانيکي را به خود اختصاص مى‌دهد (۵). جداسازی فرایند استقلال تدریجی بيمار از حمایت تهويه‌ای و اجازه به بيمار در انجام تنفس ارادی بوده و نيازمند برنامه‌ریزی صحيح و قطع تدریجی حمایت تهويه مکانيکي است. اولین مرحله برای شروع فرایند جداسازی بيمار، تشخيص آمادگي بيمار برای جداسازی از تهويه مکانيکي است (۶). همان‌طور که طولانی شدن مدت تهويه مکانيکي و تأخير در جداسازی مى‌تواند برای بيمار دارای عوارض باشد، جداسازی زودهنگام نيز مى‌تواند منجر به خستگي و عدم تحمل بيمار، افزایش ميزان لوله‌گذاري مجدد و به دنبال آن افزایش ترومای راه هوایي، آسپیراسيون، عوارض حاد ريوی و افزایش خطر پنومونی بيمارستانی شود (۷،۸). به‌طور کلی شکست در جداسازی باعث طولانی شدن مدت تهويه مکانيکي و مدت اقامت در ICU و افزایش مرگ و میر مى‌شود (۹).

در جداسازی بیماران از دستگاه تهويه مکانيکي تعين زمان شروع جداسازی از اهميت خاصی برخوردار است، به اين منظور شاخص‌های متعددی جهت پيش‌يني زمان مناسب جداسازی وجود دارد. اين شاخص‌ها باعث تعين دقیق‌تر پيش‌آگهی و مانیتورینگ بهتر بيمار شده و همچنین مى‌توانند در پيشگيري از ناتوانی‌ها، کاهش طول مدت اقامت در ICU و بهبود کارايبی سистем‌های مراقبت بهداشتی مؤثر واقع شوند (۱۰). از جمله شاخص‌های رايچي که در رابطه با جداسازی بيماران از تهويه مکانيکي مورد استفاده قرار مى‌گيرد مى‌توان به شاخص تنفس‌های سريع و سطحي (IWI) (۱۱)، شاخص جداسازی تركيبي (RSBI) (۱۲)، شاخص فشار انسدادي (P0.1) (۱۳)، حداکثر

Scopus و Google Scholar، PubMed جستجو شد. جستجوی مقالات بدون محدودیت زمانی انجام شد.

انتخاب مطالعات و استخراج داده‌ها

در ابتدا تمامی مقالاتی که در عنوان آنها به بررسی شاخصهای جداسازی در بیماران تحت تهویه مکانیکی اشاره شده بود توسط دو نفر پژوهشگر به طور مستقل جمع‌آوری شد. معیارهای ورود به مطالعه شامل مشاهدهای بودن مطالعات، انتشار به زبان فارسی یا انگلیسی و دسترسی کامل به متن مقاله بود. مطالعات غیر مرتبط با موضوع، متون خاکستری، مطالعات مداخله‌ای و مطالعات تکراری از مطالعه خارج شدند. اطلاعات مقالات مورد نظر با استفاده از چک‌لیست محقق ساخته شامل نام نویسنده، نوع مطالعه، هدف و سال انجام مطالعه، تعداد نمونه و یافته‌های مهم مطالعه در قالب جدول تهیه و مورد بازیینی قرار گرفت و یافته‌های مشابه در یک دسته قرار گرفتند.

یافته‌ها

در مطالعه حاضر مقالاتی که در عنوان آنها به یکی از شاخصهای جداسازی اشاره شده بود و همچنین متن کامل آنها در دسترس بود مورد بررسی قرار گرفتند. در جستجوی اولیه ۸۷ مقاله یافت شد که ۴۲ مقاله به دلیل عدم ارتباط با موضوع مورد مطالعه کنار گذاشته شدند. از ۴۵ مقاله باقیمانده نیز ۲۰ مقاله به دلیل مداخله‌ای بودن و ۱۰ مقاله به دلیل عدم دسترسی به متن کامل حذف شدند. از میان ۱۵ مقاله مورد بررسی، ۷ مقاله (۴۷٪) در مجلات داخلی و ۸ مقاله (۵۳٪) در مجلات خارجی منتشر شده بودند. با توجه به نتایج مطالعه در ۵ مقاله به بررسی شاخصهای تعیین شدت بیماری APACHEII (۳ مقاله) و SOFA (۲ مقاله) در پیش‌بینی جداسازی بیماران پرداخته شده بود.

درمانی در بخش‌های مراقبت ویژه بوده است و همچنین یکی از دلایل تأخیر در شروع فرایند جداسازی یا عدم موفقیت در جداسازی بیمار، عدم اطلاع از شاخص‌های پیش‌بینی کننده جداسازی موفقیت‌آمیز بیماران تحت تهویه مکانیکی است (۱)، لذا ارائه شاخص‌های پیش‌بینی کننده قابل اعتماد به منظور ارزیابی آمادگی بیمار و تعیین زمان دقیق شروع فرایند جداسازی بیمار ضروری به نظر می‌رسد.

مطالعه حاضر با هدف جمع‌بندی یافته‌های بررسی‌های موجود در رابطه با شاخص‌های اصلی و شایع جداسازی بیماران از تهویه مکانیکی انجام شده است تا با جمع‌بندی یافته‌های موجود بتوان شاخص‌های دقیق و مؤثر جهت جداسازی موفق بیماران تحت تهویه مکانیکی ارائه نمود.

روش اجرا استراتژی جستجو

در این مطالعه شاخصهای جداسازی بیمار از ونتیلاتور به صورت مروری یکپارچه بر مقالات منتشر شده در ایران مورد بررسی قرار گرفت. مقالات مرتبط در این زمینه با استفاده از روش پنج مرحله‌ای Cooper (تدوین مسئله، جمع‌آوری داده‌ها، ارزیابی مطالعات، تجزیه و تحلیل و تفسیر و ارائه داده‌ها) مورد بررسی قرار گرفته است (۱۹). جهت انجام پژوهش تمامی مطالعات مشاهده‌ای در رابطه با جداسازی بیماران تحت تهویه مکانیکی مدنظر قرار گرفت. مقالات فارسی با کلیدواژه‌های جداسازی، وینینگ و جداسازی از ونتیلاتور و در بانک‌های اطلاعاتی SID، Magiran و Iran medex جستجو شد.

همچنین مقالات انگلیسی نیز با کلیدواژه‌های ventilator weaning و Science Direct، web of science اطلاعاتی

پارسی (PWT) و شاخص نیروی منفی دمی (NIF) نیز هر کدام در ۱ مقاله مورد سنجش قرار گرفته بودند. ویژگی‌های مطالعات مورور شده در رابطه با شاخص‌های جداسازی بیماران تحت تهویه مکانیکی در جدول شماره ۱ آورده شده است.

بیشترین شاخص‌های جداسازی مورد بررسی در مقالات مرور شده شامل مقیاس BURN (۴ مقاله)، IWI (۴ مقاله)، RSBI (۴ مقاله)، P0.1 (۲ مقاله) و شاخص CROP (۲ مقاله) بود. سایر پارامترهای تنفسی (مانند PIP)، پارامترهای فیزیولوژیک، ابزار جداسازی

جدول شماره ۱: خلاصه مقالات مورور شده

نواتیج پژوهش	حجم و جامعه نمونه	هدف	محل (سال)	نویسنده اول
جهت جداسازی بیمار علاوه بر مقیاس برن باید به فاکتورهای دیگری مانند تغذیه، ارتباط صحیح با بیمار، مسکن و خواب‌آورها، فاکتورهای روحی روانی، متابولیک، سن و جنس نیز توجه داشت.	۶۵ بیمار بخش مراقبت ویژه	بررسی طول مدت جداسازی از دستگاه تهویه مکانیکی بر اساس مقیاس برن	رشت (۱۳۹۷)	قنبیری (۲۰)
شاخص RSBI، ترکیبی، IWI، NIF و CROP به ترتیب مطلوب‌ترین شاخص‌ها برای جداسازی هستند.	۱۸۰ بیمار مبتلاء به COPD	تعیین اعتبار شاخص‌های جداسازی	تهران (۱۳۹۷)	موسوی نسب (۱۶)
شاخص CROP دارای صحت تشخیصی بیشتر و حساسیت و ویژگی بالاتری نسبت به شاخص RSBI است.	۸۰ بیمار بسنی در بخش‌های مراقبت ویژه	مقایسه شاخص‌های CROP و RSBI در پیش‌بینی جداسازی بیماران	مشهد (۱۳۹۷)	بصیری (۲۱)
شاخص حداقل فشار دمی بیشترین تأثیر را در پیش‌بینی پیامد جداسازی از تهویه مکانیکی دارد.	۲۵۱ بیمار تحت جراحی کرونر	تعیین ارتباط شاخص‌های تنفسی مؤثر در فرایند جداسازی	تهران (۱۳۹۳)	خوبی (۱)
علاوه بر معیارهای ذهنی و واقعی استفاده از شاخص IWI که پارامترهای فیزیولوژیک را به صورت یکجا جمع‌آوری کرده است، می‌تواند شاخص پیش‌بینی کننده بهتری نسبت به روش‌های معمول جداسازی باشد.	۱۲۸ بیمار بسنی در بخش مراقبت ویژه	مقایسه پیامدهای جداسازی از تهویه مکانیکی با دو روش جاری و استفاده از اندرس IWI	تهران (۱۳۹۲)	صدیقی نژاد (۲۲)
شاخص جداسازی IWI نسبت به سایر شاخص‌ها از اعتبار پیشگویی بهتری در جداسازی از تهویه مکانیکی برخوردار است.	۱۲۴ بیمار بسنی	مقایسه شاخص‌های جداسازی از دستگاه تهویه مکانیکی	تهران (۱۳۹۱)	تدریسی (۲۳)
سیستم نمره دهی APACHE-II در پیش‌بینی نتایج جداسازی بیمار از تهویه مکانیکی کارایی مناسبی دارد.	۳۰۰ بیمار بسنی	بررسی سیستم نمره دهی APACHE-II در پیش‌بینی جداسازی از تهویه مکانیکی	مشهد (۱۳۸۶)	حسینی (۹)
استفاده از برنامه جداسازی BURN برای سنجش آمادگی بیمار برای جداسازی از تهویه مکانیکی نسبت به روش مرسوم سودمندتر است.	۱۰۰ بیمار تحت تهویه مکانیکی	مقایسه میزان موقتی در جداسازی بر اساس BURN و روش روتین جداسازی	زاهدان (۲۰۱۷)	کیخا (۲۴)

حساسیت، ویژگی، ارزش پیش‌بینی کنندگی مثبت و ارزش پیش‌بینی کنندگی منفی مقیاس APACHEII نسبت به SOFA بالاتر است.	۶۱ بیمار ستری	مقایسه مقیاس SOFA و APACHEII در پیش‌بینی جداسازی بیمار از تهویه مکانیکی	اصفهان (۲۰۱۶)	دهقانی (۲۵)
شاخص PWT از اعتبار و اعتماد مناسب برای جداسازی بیماران ایرانی تحت تهویه مکانیکی برخوردار است.	۳۱ بیمار تحت تهویه مکانیکی آماده جداسازی	بررسی روایی و پایابی شاخص PWT در جداسازی بیماران تحت تهویه مکانیکی	اصفهان (۲۰۱۶)	بذر افshan (۲۶)
شاخص‌های مختلفی مانند APACHE II، SOFA، Gluck and Morganroth Scale، BWAP و Morganroth Scale و Corgian Scoring system بیماران از تهویه مکانیکی سودمند می‌باشند.	-	مروری بر شاخص‌های پیش‌بینی کننده جداسازی در بیماران تحت تهویه مکانیکی	اصفهان (۲۰۱۶)	دهقانی (۱۸)
بررسی شاخص‌های RSBI و P0.1 در کنار سایر پارامترهای فیزیولوژیک، ABG، A-ao2 و پروتکل‌های مختلف جداسازی می‌تواند در جداسازی موفق بیماران مؤثر باشد	-	مروری بر جداسازی بیماران از تهویه مکانیکی	بابل (۲۰۱۵)	امری (۱۷)
IWI شاخص مناسبی جهت پیش‌بینی جداسازی بیماران از تهویه مکانیکی است.	۱۲۴ بیمار تحت تهویه مکانیکی	بررسی اعتبار شاخص IWI در جداسازی بیماران از تهویه مکانیکی	تهران (۲۰۱۳)	مدنی (۲۷)
استفاده از برنامه جداسازی BURN توسط پرستاران موجب جداسازی مطمئن و کاهش مدت تهویه مکانیکی می‌شود.	۵۰ بیمار تحت تهویه مکانیکی	ارزیابی برنامه جداسازی BURN بر طول مدت جداسازی از تهویه مکانیکی	اصفهان (۲۰۱۲)	یزدان نیک (۲۸)
RSBI شاخصی دقیق و قابل اطمینان در جداسازی بیماران تحت تهویه مکانیکی است.	۵۰ بیمار تحت تهویه طولانی مدت	ارزیابی شاخص RSBI در پیش‌بینی جداسازی بیماران تحت تهویه مکانیکی طولانی مدت	تهران (۲۰۰۷)	ماهوری (۲۹)

به صورت نسبت تعداد تنفس به حجم جاری (RR/Tv) محاسبه می‌شود. مقدار RSBI بیشتر از 105 m/L نشان‌دهنده احتمال 95% در شکست در جداسازی و $\geq 105 \text{ Breathe/min/L}$ در جداسازی احتمال جداسازی موافقیت آمیز بیمار را به همراه خواهد داشت (۳۰). ارزش پیش‌بینی کنندگی مثبت این شاخص 85% است (۳۱). Plani و همکاران (۲۰۱۳) ذکر می‌کند که شاخص RSBI یکی از قابل قبول‌ترین شاخص‌های جداسازی بیماران است (۳۲). با این وجود در مطالعه بصیری و همکاران (۱۳۹۷) شاخص RSBI دارای حساسیت بالا ($98/2\%$) ولی ویژگی پایین

بررسی مقالات منتشر شده در رابطه با جداسازی بیماران تحت تهویه مکانیکی نشان‌دهنده ارائه شاخص‌ها و روش‌های مختلف جهت جداسازی این بیماران است. در این مطالعه شاخص‌های مختلف مورد استفاده در جداسازی بیماران از تهویه مکانیکی به صورت مجزا گزارش خواهد شد.

شاخص RSBI: یکی از بهترین شاخص‌های مورد استفاده در جداسازی بیماران از تهویه مکانیکی، شاخص تنفس سریع و سطحی (RSBI) است. این شاخص در سال ۱۹۹۱ توسط یانگ معرفی شده است و

می توانند داشته باشند. میزان نرمال آن بین ۵۰-۱۰۰ تا سانتی متر آب بوده و مقدار کمتر از ۲۰ سانتی متر آب نشان دهنده ضعف و ناکارآمدی عضلات تنفسی است (۳۸). شاخص NIF بستگی زیادی به هماهنگی و همکاری بیمار دارد. در مطالعه موسوی نسبت و همکاران (۱۳۹۷) دقت تشخیصی آن جهت جداسازی بیمار در حد ۹۰٪ گزارش شده است که نسبت به شاخص‌های RSBI (دقت ۶۷/۹۸٪) و IWI (دقت ۱۰۰٪) کمتر است (۱۶).

شاخص جداسازی ترکیبی (IWI): یکی از جدیدترین مقیاس‌های پیش‌بینی کننده جداسازی، IWI شاخص استاندارد جداسازی از تهويه مکانيکي است. اين شاخص در سال ۲۰۰۹ توسط Nemer و همکاران با ارزش پیش‌بینی کنندگی مثبت ۹۹٪ و ارزش پیش‌بینی کنندگی منفي ۸۶٪ مطرح شد (۳۹). اين شاخص به بررسی حرکات تنفسی، اکسيژناسيون و الگوي تنفسی بیمار می‌پردازد و به صورت $IWI = (\text{Compliance Static}) / (\text{SaO}_2)$ (RSBI) محاسبه می‌شود. با ضرب کردن کمپلیانس استاتیک در درصد اشباع خون شریانی می‌توان بیماران با توانایی حفظ اشباع خون شریانی کافی را شناسایی کرد. همچنین با تقسیم این نسبت بر شاخص تنفس سریع و سطحی (f/TV) نیز می‌توان توانایی بیمار را در انجام تنفس بدون کمک تهويه مکانيکي ارزیابی کرد (۴۰). در مطالعه صدیقی نژاد و همکاران (۱۳۹۲) شاخص IWI بيشترین میزان صحت را نسبت به سایر شاخص‌های موربدبررسی به همراه داشته و توانسته بود که نتایج جداسازی را با دقت بيشتری ارزیابی کند (۲۲). مدنی و همکاران (۲۰۱۳) اعتبار اين شاخص را در جداسازی بیماران تحت تهويه مکانيکي مورد بررسی قرار داده و حساسیت ۵۹/۹۴٪ و دقت ۵/۹۲٪ را گزارش کرده است (۲۷).

(٪۲۶) بود. ويژگی پايان آن می‌تواند با موارد مثبت کاذب همراه بوده و منجر به جداسازی زودرس از ونتیلاتور، خستگی عضلاتی بیمار، افزایش شانس لوله‌گذاري مجدد و تهويه مکانيکي طولاني مدت شود (۲۱).

شاخص CROP: اين شاخص حاصل چهار عامل کمپلیانس ديناميک، تعداد تنفس، اکسيژناسيون و حداکثر فشار راه هوائي است که همانند شاخص RSBI توسط يانگ و توبيين در سال ۱۹۹۱ مطرح شد (۳۰). مقدار $CROP < 13 \text{ ml/Breathe/min}$ نشان دهنده حساسیت بالا (٪۹۵) و احتمال ٪۸۴ جداسازی موفق بیمار است (۳۳)، هرچند در مطالعه‌اي دیگر $CROP < 16 \text{ ml/Breathe/min}$ به عنوان معیار پیش‌بینی کنندگی مناسب اين شاخص گزارش شده است (۳۴). ارزش پیش‌بینی کنندگی مثبت اين شاخص ٪۷۱ و ارزش پیش‌بینی کنندگی منفي آن برابر ٪۷۰ است (۲۷). در مطالعه Mabrouk و همکاران (۲۰۱۵) که به ارزیابی اين شاخص در پیش‌بینی جداسازی ۱۰۰ بیمار از ونتیلاتور صورت گرفته بود، نتایج نشان داد که اين شاخص نتوانسته بود موارد شکست و موقفيت در جداسازی را از هم تفکيك کند (۳۵). اگرچه در مطالعات مختلف بيان شده است که گنجاندن حداکثر فشار راه هوائي در انتهای بازدم عاملی غيرقابل قبول بودن شاخص CROP در جداسازی از ونتیلاتور است (۳۶، ۳۷)، بصيری و همکاران (۱۳۹۷) ذكر می‌کند که شاخص CROP دارای حساسیت و ويژگی بالايی بوده و نسبت به شاخص RSBI دارای صحت تشخيصی بالاتری است (۲۱).

شاخص نيري منفي دمي (NIF): حداکثر فشار منفي که توسط دیافراگم و در انتهای بازدم ايجاد شده و نشان دهنده قدرت عضلانی دستگاه تنفسی و بيشترین تلاشی است که عضلات تنفسی برای انجام تنفس

ارزش پیش‌بینی کنندگی مثبت ۷۹٪ و ارزش پیش‌بینی کنندگی منفی ۸۲٪ را برای این مقیاس گزارش کردند و نتیجه گرفتند که این مقیاس کارایی مناسبی در پیش‌بینی نتایج جداسازی بیمار خواهد داشت (۹).

Chen و همکاران (۲۰۱۸) نیز در گزارش خود اختلاف معنی‌داری را بین دو گروه بیماران با جداسازی موفق و ناموفق از نظر نمره آپاچی دو بیان کردند و اظهار می‌کنند که آپاچی دو می‌تواند شاخص معبری در پیش‌بینی جداسازی بیماران تحت تهویه مکانیکی باشد (۴۴).

SOFA: سیستم بررسی مستمر نارسایی عضوی از سیستم‌های نمره دهی رایج در بخش‌های ویژه است که با بررسی نارسایی ۶ ارگان اصلی (تنفس، قلب، اعصاب، کبد، کلیه و خون) به پیش‌بینی شدت بیماری و مرگ‌ومیر بیمار در بخش ویژه می‌پردازد. نمره هر یک از ارگان‌های مورد بررسی بین ۰ تا ۴ و دامنه کلی نمره بین ۰ تا ۲۴ می‌باشد که نمره بالاتر نشان‌دهنده نارسایی ارگان شدیدتر و احتمال مرگ‌ومیر بیشتر بیمار در بخش مراقبت ویژه است (۴۵). دهقانی و همکاران (۲۰۱۶) در مطالعه مروری خود مقیاس SOFA را به عنوان یکی از شاخص‌های پیش‌بینی کننده جداسازی از ونتیلاتور گزارش کردند (۱۸). Ismaeil و همکاران (۲۰۱۴) ذکر می‌کنند که مقیاس SOFA پیش‌بینی کننده آمادگی بیمار برای جداسازی و خارج کردن لوله تراشه بیمار است (۴۶). مطالعه Gnanapandithan و همکاران (۲۰۱۱) نیز نشان می‌دهد که جداسازی موفقیت‌آمیز بیمار می‌تواند توسط مدت زمان تهویه مکانیکی، روش جداسازی و مقدار اولیه SOFA پیش‌بینی شود (۴۷).

ابزار جداسازی پارسی (PWT): ابزار پارسی جداسازی توسط ایرج پور و همکاران در سال ۲۰۱۴ ارائه شده است. PWT ابزاری جهت ارزیابی آمادگی

به نظر می‌رسد شاخص IWI با توجه به اندازه‌گیری پارامترهای مختلف می‌تواند شاخص با ارزشی در پیش‌بینی جداسازی در مقایسه با شاخص‌های دیگر باشد.

شاخص P0.1: فشار انسداد راه هوایی یا P0.1 مقدار فشاری است که در مدت ۱۰۰ میلی ثانیه ابتداً بی دم پس از انسداد راه هوایی محاسبه شده و نشان‌دهنده قدرت عضله دیافراگم و شاخصی برای بررسی فعالیت مراکز عصبی تنفس است. میزان طبیعی این شاخص در حد ۳ تا ۶ سانتی‌متر آب قابل قبول است (۴۱، ۳۹). اندازه‌گیری P0.1 به ویژه در جداسازی بیماران COPD از تهویه مکانیکی حائز اهمیت است. در مطالعه Vargas و همکاران (۲۰۰۸) میزان P0.1 برابر ۳/۳ سانتی‌متر آب در بیماران COPD قابل قبول و مقدار بیشتر از آن همراه با خطر شکست جداسازی این بیماران از تهویه مکانیکی گزارش شده است (۴۲). موسوی نسب و همکاران (۱۳۹۷) نیز در مطالعه خود میزان P0.1 را در حد کمتر از ۴ سانتی‌متر آب گزارش کردن، با این وجود پیشنهاد می‌کنند که این شاخص نباید به تنهاً برای جداسازی بیماران مورد استفاده قرار بگیرد (۱۶).

APACHE-II: سیستم نمره دهی آپاچی دو عموماً جهت بررسی شدت بیماری و میزان مرگ‌ومیر بیماران بستری در بخش‌های مراقبت ویژه و در ۲۴ ساعت اول پذیرش بیمار در بخش ICU تکمیل خواهد شد. مقیاس آپاچی دو شامل سه بخش درجه‌بندی فیزیولوژیک حاد (۱۲ پارامتر فیزیولوژیک)، سن و بیماری مزمن است. مجموع نمرات آن بین ۰ تا ۷۱ بوده و نمره بالاتر نشان‌دهنده افزایش احتمال مرگ‌ومیر بیمار خواهد بود (۴۳). حسینی و همکاران (۱۳۸۶) در مطالعه خود که به بررسی سیستم آپاچی دو در پیش‌بینی جداسازی از ونتیلاتور پرداختند، حساسیت ۸۱٪، ویژگی ۸۰٪

نمره کل از جمع نمرات همه گویه‌ها به دست می‌آید و نمره مساوی و بالاتر از ۱۷ نشان‌دهنده آمادگی بیمار برای جداسازی از تهويه مکانيکي است (۲۸). كيحا و همكاران (۲۰۱۷) در مطالعه خود که به مقايسه برنامه جاسازی BURN و روش مرسوم در جداسازی بیمار پرداختند، ميزان موفقیت BURN را پيش‌بینی جداسازی بیمار ۹۲٪ در مقايسه با ۷۰٪ نسبت به روش مرسوم جداسازی گزارش کردند (۲۴). قبری و همكاران (۱۳۹۷) نيز در مطالعه خود به بررسی عوامل مرتبط با شاخص BURN در جداسازی بیمار پرداختند و بيان کردند که باید برای بررسی آمادگی بیمار در خصوص جداسازی از تهويه مکانيکي، فاكتورهای مؤثر در بررسی اين ابزار شامل تغذیه بیمار، ارتباط صحیح با بیمار، تعجیز مسکن‌ها و خواب‌آورها، فاكتورهای روحی روانی، وضعیت متابولیک و همچنین تأثیر عوامل دیگری مانند سن و جنس بر ميزان آمادگی بیمار مورد توجه قرار بگیرد (۲۰).

محدوسيت اصلی اين پژوهش مرور مطالعات انجام شده در ايران بود. با توجه به اينکه دانشجويان مقاطع تحصيلات تكميلي در اولين اقدام برای يافتن مقالات مرتبط با کارشنان پايدگاه‌های اطلاعاتي ملي را جستجو می‌کنند، يافته‌های اين پژوهش می‌تواند به صورت يكپارچه اطلاعات جامعی در خصوص شاخص‌های جداسازی در پژوهش‌های داخلی در اختيار دانشجويان و سایر پژوهشگران قرار دهد. لذا پيشنهاد می‌شود در مطالعات آتی شاخص‌های جداسازی در سطح بين‌المللي بررسی و گزارش شود.

با مرور مطالعات مختلف در زمينه شاخص‌های جداسازی بیماران از تهويه مکانيکي می‌توان درياافت که يك شاخص واحد و مشترك برای پيش‌بینی دقیق زمان جداسازی وجود ندارد و مطالعات مختلف شاخص‌های مختلف را با توجه به پاتولوژی و وضعیت

بيماران ايراني برای جداسازی از تهويه مکانيکي است. اين ابزار شامل سه بخش وضعیت تنفسی (۹ آيتم: RSBI، PaCO₂، PH، SP، PIP، PEEP/CPAP، PaO₂/FiO₂ و MV/total MV و كمپليانس استاتيک)، وضعیت قلبی عروقی (۴ آيتم: ضربان قلب، CVP، MAP و هموگلوبين) و وضعیت عمومی (۱۳ آيتم: درد، رفلکس Gag، خونریزی، دما، قدرت عضلانی، پاسخ حرکتی، ترس و اضطراب بیمار، بروز ده ادراري، وضعیت الکترولیتی، BUN و Cr) بیمار است. به هر کدام از آيتمنها نمره ۱ تا ۳ اختصاص داده می‌شود. نمره کل از جمع نمرات هر آيتم محاسبه شده و بين ۲۶ تا ۷۵ نمره خواهد بود. نمره مساوی و بالاتر از ۵۰ نشان‌دهنده آمادگی بیمار برای جداسازی از تهويه مکانيکي است (۴۸). روایي و پایاپی PWT توسط بدراfishan و همكاران (۲۰۱۶) مورد بررسی قرار گرفته و سودمندی آن در پيش‌بینی جداسازی بیماران ايراني تحت تهويه مکانيکي مورد تائيد قرار گرفته است (۲۶).

شاخص جداسازی BURN: چك‌ليست برنامه ارزیابی جداسازی برن یکی از ابزارهای کاربردی جداسازی بوده که به طور سیستماتیک و جامع به بررسی بیمار تحت تهويه مکانيکي و سنجش آمادگی بیمار برای جداسازی می‌پردازد. بررسی ۵ ساله Burn و همكاران بر روی ۱۸۸۹ بیمار بستری در بخش‌های مراقبت ویژه، نشان داد که استفاده از اين ابزار در ۸۸٪ موارد می‌تواند جداسازی موفق از تهويه مکانيکي را در بیماران با پيش از ۷۲ ساعت تهويه مکانيکي پيش‌بینی کند (۴۹). اين چك‌ليست شامل ۲۶ پارامتر باليني (۱۲ پارامتر عمومي و ۱۴ پارامتر تنفسی) است و برای هر پارامتر وضعیت بیمار را به صورت بلی، خير و غيرقابل ارزیابی طی ۲۴ ساعت گذشته گزارش می‌کند.

دستگاههای پیشرفته، مستقل بودن از تلاش‌های بیمار و مشارکت بیمار در فرایند جداسازی و قدرت نسبتاً بالای پیش‌بینی موفق زمان جداسازی بیشتر مورد توجه قرار گرفته است و در کنار دیگر علائم ذهنی و عینی بیمار می‌تواند به عنوان یک شاخص قابل اعتماد به کار گرفته شود.

تشکر و قدردانی

این مطالعه با هزینه شخصی نویسنده‌گان انجام یافته است. بدین وسیله از تمامی نویسنده‌گانی که از مقاله آنها در این مطالعه استفاده شد تشکر و قدردانی می‌شود.

بیمار گزارش کرده‌اند. می‌توان گفت یکی از دلایل شکست در جداسازی بیماران، به دلیل وجود عوامل تأثیرگذار مختلفی است که ممکن است در فرایند جداسازی نادیده گرفته شود. لذا به نظر می‌رسد شاخص‌ها و معیارهایی که صرفاً بر مبنای یک مکانیسم واحد هستند نمی‌توانند شاخص مناسبی در پیش‌بینی زمان دقیق جداسازی باشند و بر عکس، شاخص‌هایی که مکانیسم‌های متعددی را ارزیابی می‌کنند می‌توانند از صحبت و اعتبار بالاتری برخوردار باشند. با این وجود و با توجه به مطالعات مرور شده شاخص تنفس سریع و سطحی (RSBI) به علت سادگی محاسبه، عدم نیاز به

Reference

1. Khoobi M, Ahmady Hedayat M, Mohammady N, Ashghali Farahani M, Haghani H, Anisiyan A. The Relationship between Respiratory Indexes with the Consequences of Weaning from Mechanical Ventilator in CABG Patients in ShahidRajaei Hospital, Tehran, Iran, 2011. Qom Univ Med Sci J. 2015;8(6):66-71.
2. Muttini S, Villani PG, Trimarco R, Bellani G, Grasselli G, Patroniti N. Relation between peak and integral of the diaphragm electromyographic activity at different levels of support during weaning from mechanical ventilation: a physiologic study. Journal of critical care. 2015;30(1):7-12.
3. Danckers M, Grosu H, Jean R, Cruz RB, Fidellaga A, Han Q, et al. Nurse-driven, protocol-directed weaning from mechanical ventilation improves clinical outcomes and is well accepted by intensive care unit physicians. Journal of critical care. 2013;28(4):433-41.
4. Criner G. Long-term ventilator-dependent patients: New facilities and new models of care. The American perspective. Pulmonology. 2012;18(5):214-6.
5. Chaiwat O, Sarima N, Niyompanitpattana K, Komoltri C, Udomphorn Y, Kongsayreepong S. Protocol-directed vs. physician-directed weaning from ventilator in intra-abdominal surgical patients. Journal of the Medical Association of Thailand = Chotmaihet thangphaet. 2010;93(8):930-6.
6. Monaco F, Drummond GB, Ramsay P, Servillo G, Walsh TS. Do simple ventilation and gas exchange measurements predict early successful weaning from respiratory support in unselected general intensive care patients? British journal of anaesthesia. 2010;105(3):326-33.
7. Farghaly S, Galal M, Hasan AA, Nafady A. Brain natriuretic peptide as a predictor of weaning from mechanical ventilation in patients with respiratory illness. Australian critical care: official journal of the Confederation of Australian Critical Care Nurses. 2015;28(3):116-21.
8. McLean SE, Jensen LA, Schroeder DG, Gibney NR, Skjodt NM. Improving adherence to a mechanical ventilation weaning protocol for critically ill adults: outcomes after an implementation program. American journal of critical care : an official publication, American Association of Critical-Care Nurses. 2006;15(3):299-309.

9. Hosseini M, Ramezani J. The Assessment Of Apache II Scoring System As Predictor The Outcomes Of Weaning From Mechanical Ventilation. *Knowledge And Health.* 2007;2(3):2-7.
10. Ali ER, Mohamad AM. Diaphragm ultrasound as a new functional and morphological index of outcome, prognosis and discontinuation from mechanical ventilation in critically ill patients and evaluating the possible protective indices against VIDD. *Egyptian Journal of Chest Diseases and Tuberculosis.* 2017;66(2):339-51.
11. Karthika M, Al Enezi FA, Pillai LV, Arabi YM. Rapid shallow breathing index. *Annals of thoracic medicine.* 2016;11(3):167-76.
12. Ray A. Integrative Weaning Index: A Few Observations. *Indian J Crit Care Med.* 2017;21(11):805-6.
13. Sassoon CS, Mahutte CK. Airway occlusion pressure and breathing pattern as predictors of weaning outcome. *The American review of respiratory disease.* 1993;148(4 Pt 1):860-6.
14. Cortés R E. Negative Inspiratory Pressure as a Predictor of Weaning Mechanical Ventilation. *Journal of Anesthesia & Intensive Care Medicine.* 2017;3(1):e555602.
15. Alvisi R, Volta CA, Righini ER, Capuzzo M, Ragazzi R, Verri M, et al. Predictors of weaning outcome in chronic obstructive pulmonary disease patients. *The European respiratory journal.* 2000;15(4):656-62.
16. Moosavinasab SMM, Hosseini Zijoud SM, Vahedi E, KhoshFetrat M, Shabab S, Madani S, et al. Validation of Combined Index during Weaning from a Mechanical Ventilator in Chronic Obstructive Pulmonary Patients: An Observational Prospective Multi-center Triple-blinded Study in Military Hospitals in Iran. *Journal of Military Medicine.* 2018;20(1):93-104.
17. Amri P, Zahra Mirshabani S, Hossein Ardehali S. Weaning the Patient from the Mechanical Ventilator: A Review Article. *Arch Crit Care Med.* 2016;1(4):e8363.
18. Dehghani A, Abdeyazdan G, Davaridolatabadi E. An Overview of the Predictor Standard Tools for Patient Weaning from Mechanical Ventilation. *Electronic physician.* 2016;8(2):1955-63.
19. Cooper H. Integrating research: A guide for literature reviews. ed n, editor. Newbury Park, California Sage Publications; 1989.
20. Ghanbari A, Mohammad Ebrahimzadeh A, Paryad E, Atkarroshan Z, Mohammadi M. Factors Affecting the Duration of Weaning from Mechanical Ventilation Based on Burn Scale in the Intensive Care Units. *Scientific Journal of Hamadan Nursing & Midwifery Faculty.* 2018;26(1):33-9.
21. Basiri R, Malekzadeh J, Mazloom SR, Derogari M. Comparison between CROP and Rapid Shallow Breathing index as predictors of weaning in predicting the outcome of discontinuation from mechanical ventilation in ICU patients. *medical journal of mashhad university of medical sciences.* 2018;61(1):825-35.
22. Sedighi Nezhad H, Tadrissi SD, Ebadi A, Madani SJ. Comparison of the outcomes of weaning with current and IWI-based methods in patients admitted to ICU of selected hospitals in Tehran. *journal of iranian society anaesthesiology and intensive care.* 2013;35(83):1-11.
23. Tadrissi Sd, Sedighi Nejad H, Madani Sj, Ebadi A, Saghafiniya M, Farmand F. Comparison Of The Weaning Indexes Of Discontinuation From Mechanical Ventilation In Icu: A Prospective Single Blind Study. *Journal Of Iranian Society Anaesthesiology And Intensive Care* 2012;34(80):12-9.
24. Keykha A, Dahmardeh A, Khoshfetrat M. Comparison of Success Rate of Weaning from Mechanical Ventilation Using Burn's Wean Assessment Program and Routine Method. *Crit Care Nurs J.* 2017;In Press.
25. Dehghani A, Davaridolatabadi E, Abdeyazdan G. Comparison of SOFA and APACHEII Scores in Predicting Weaning of Patients from Ventilator in the ICU Ward of Amin Hospital in Isfahan, Iran. *Health Sciences.* 2016;5(9S):128-36.

26. Bazrafshan F, Irajpour A, Abbasi S, Mahaki B. Validity and reliability of "Persian Weaning Tool" in mechanically ventilated patients. Advanced biomedical research. 2016;5:157.
27. Madani SJ, Saghafinia M, Sedighi Nezhad H, Ebadi A, Ghochani A, Fazel Tavasoli A, et al. Validity of Integrative Weaning Index of Discontinuation From Mechanical Ventilation in Iranian ICUs. Thrita. 2013;2(4):62-8.
28. Yazdannik A, Salmani F, Irajpour A, Abbasi S. Application of Burn's wean assessment program on the duration of mechanical ventilation among patients in intensive care units: A clinical trial. Iranian journal of nursing and midwifery research. 2012;17(7):520-3.
29. Mahoori AR, Nowruzinia S, Farasatkish R, Ali Mollasadeghi G, Kianfar AA, Toutounchi MZ. Assessment of the rapid shallow breathing index as a predictor of weaning of patients with prolonged mechanical ventilation. Tanaffos. 2007;6(3):30-5.
30. Yang KL, Tobin MJ. A prospective study of indexes predicting the outcome of trials of weaning from mechanical ventilation. The New England journal of medicine. 1991;324(21):1445-50.
31. Haas CF, Loik PS. Ventilator Discontinuation Protocols. Respiratory Care. 2012;57(10):1649-62.
32. Plani N, Becker P, van Aswegen H. The use of a weaning and extubation protocol to facilitate effective weaning and extubation from mechanical ventilation in patients suffering from traumatic injuries: a non-randomized experimental trial comparing a prospective to retrospective cohort. Physiotherapy theory and practice. 2013;29(3):211-21.
33. Jacob P, Nileshwar A, Johnson S. Comparison of five weaning indices in predicting successful weaning from mechanical ventilation. Indian Journal of Respiratory Care. 2013;2(2):299-306.
34. John J, Johnson S, Shenoy A. Comparison of five weaning indices in predicting successful weaning from mechanical ventilation. Indian Journal of Respiratory Care. 2013;2(2):299-306.
35. Mabrouk AA, Mansour OF, El-Aziz AAA, Elhabashy MM, Alasdoudy AA. Evaluation of some predictors for successful weaning from mechanical ventilation. Egyptian Journal of Chest Diseases and Tuberculosis. 2015;64(3):703-7.
36. Conti G, Montini L, Pennisi MA, Cavaliere F, Arcangeli A, Bocci MG, et al. A prospective, blinded evaluation of indexes proposed to predict weaning from mechanical ventilation. Intensive care medicine. 2004;30(5):830-6.
37. Nemer SN, Barbas CS, Caldeira JB, Guimaraes B, Azeredo LM, Gago R, et al. Evaluation of maximal inspiratory pressure, tracheal airway occlusion pressure, and its ratio in the weaning outcome. Journal of critical care. 2009;24(3):441-6.
38. Van Rynen JL, Rega PP, Budd C, Burkholder-Allen KJ. The Use of Negative Inspiratory Force by ED Personnel to Monitor Respiratory Deterioration in the Event of a Botulism-induced MCI. Journal of Emergency Nursing. 2009;35(2):114-7.
39. Nemer SN, Barbas CSV, Caldeira JB, Cárias TC, Santos RG, Almeida LC, et al. A new integrative weaning index of discontinuation from mechanical ventilation. Critical care (London, England). 2009;13(5):R152-R.
40. Abhishek Vivek V. Integrative weaning index (IWI): A respiratory therapy view point. Journal of Medical & Allied Sciences. 2018;8(2):102-4.
41. Conti G, Antonelli M, Arzano S, Gasparetto A. Equipment review: Measurement of occlusion pressures in critically ill patients. Critical Care. 1998;1(3):89.
42. Vargas F, Boyer A, Bui HN, Salmi LR, Guenard H, Gruson D, et al. Respiratory failure in chronic obstructive pulmonary disease after extubation: value of expiratory flow limitation and airway occlusion pressure after 0.1 second (P0.1). Journal of critical care. 2008;23(4):577-84.

43. Lu J, Chen R, Tang L, Yin H, Shi X, Wu M, Et Al. Comparison Of The Prognostic Effects Of Apache Ii Score And The Triss For Geriatric Trauma Patients In The Intensive Care Unit. International Journal Of Clinical And Experimental Medicine. 2018;11(9):9646-53.
44. Chen C, Tsai MM, Shih Y, editors. Early Prediction of Ventilator Weaning with Decision Tree Analysis. the 8th International Conference on Bioscience, Biochemistry and Bioinformatics. 2018;99-103.
45. Gogia P, Koreti S, Patel G. SOFA (sequential organ failure assessment) and PELOD (pediatric logistic organ dysfunction). Sch J App Med Sci. 2015;3(4A):1645-8.
46. Ismaeil MF, El-Shahat HM, El-Gammal MS, Abbas AM. Unplanned versus planned extubation in respiratory intensive care unit, predictors of outcome. Egyptian Journal of Chest Diseases and Tuberculosis. 2014;63(1):219-31.
47. Gnanapandithan K, Agarwal R, Aggarwal AN, Gupta D. Weaning by gradual pressure support (PS) reduction without an initial spontaneous breathing trial (SBT) versus PS-supported SBT: a pilot study. Revista portuguesa de pneumologia. 2011;17(6):244-52.
48. Irajpour A, Khodaee M, Yazdannik A, Abbasi S. Developing a readiness assessment tool for weaning patients under mechanical ventilation. Iranian journal of nursing and midwifery research. 2014;19(3):273.
49. Burns SM, Fisher C, Earven Tribble SS, Lewis R, Merrel P, Conaway MR, et al. Multifactor clinical score and outcome of mechanical ventilation weaning trials: Burns Wean Assessment Program. American journal of critical care : an official publication, American Association of Critical-Care Nurses. 2010;19(5):431-9.